

EUROPEJSKIE

DNI POŁĄCZENI
DZIEDZICTWEM

DZIEDZICTWA

10-11 i 17-18 września 2022

INFORMATOR

województwo kujawsko- pomorskie

województwo kujawsko-pomorskie

miejsowości biorące udział w EDD 2022

Aleksandrów Kujawski → 6-7

Brodnica → 8

Bydgoszcz → 9-16

Chełmno → 17

Ciechrz → 18

Górk → 19

Grudziądz → 20-22

Gruta → 23

Inowrocław → 24-25

Lubostroń → 26

Lubraniec → 27

Mileszewy → 28

Piła-Młyn → 29

Siczenko → 30

Skępe → 31

Solec Kujawski → 32

Toruń → 33-38

Wąbrzeźno → 39

Wenecja → 40

Włocławek → 41-42

EUROPEJSKIE DNI DZIEDZICTWA TWA 30.

POŁĄCZENI
DZIEDZICTWEM

EDYCJA

10-11 i 17-18 września 2022

Szanowni Państwo,

tegoroczne obchody Europejskich Dni Dziedzictwa odbywają się pod hasłem „Połączeni dziedzictwem”. Jest ono znamienne. Nasze dziedzictwo kulturowe, zarówno to materialne jak i niematerialne, powstawało oraz kształtowało się przez stulecia. Jest ono tym co łączy nas z poprzednimi pokoleniami. Historia, zabytki, tradycje, symbole i język budują naszą tożsamość. Dają nam poczucie odrębności. Europejskie Dni Dziedzictwa są niezwykłą okazją do poznania regionalnego dziedzictwa kulturowego oraz spojrzenia na nie z zupełnie nowej perspektywy.

Zbliżające się obchody w województwie kujawsko-pomorskim rozpoczniemy od regionalnej inauguracji w Aleksandrowie Kujawskim. Uroczystość odbędzie się w zabytkowej sali kolumnowej miejscowego dworca kolejowego. W czasach zaborów była to stacja graniczna łącząca dwie części dzisiejszego województwa kujawsko-pomorskiego.

Z ogromną przyjemnością zachęcam, aby w drugi i trzeci weekend września wziąć udział w specjalnie przygotowanych wydarzeniach organizowanych, abyśmy mogli poznać to co nas łączy.

Serdecznie zapraszam.

Piotr Całbecki

Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego

ALEKSANDRÓW KUJAWSKI

10 września

Wojewódzka inauguracja Europejskich Dni Dziedzictwa

wykład / prelekcja, koncert,
konkurs, wystawa,
zwiedzanie

11.00–12.30

Miejsce: Dworzec Kolejowy w Aleksandrowie Kujawskim, ul. Wojska Polskiego 2B

W tym roku, podążając za hasłem „Połączeni dziedzictwem”, na wojewódzką inaugurację Europejskich Dni Dziedzictwa zapraszamy do Aleksandra Kujawskiego. Uroczystość odbędzie się w odnowionej części dworca kolejowego, na pięknie odrestaurowanej sali kolumnowej im. Edwarda Stachury.

Aleksandrów Kujawski był niegdyś miastem rozwijającym się na granicy dwóch zaborów – pruskiego i rosyjskiego. Tamtejszy dworzec kolejowy został otwarty w 1862 roku, czyli równo 160 lat temu, jako stacja Kolei Warszawsko-Bydgoskiej, która połączyła dwie części dzisiejszego województwa

kujawsko-pomorskiego. Aleksandrów stał się wówczas jedną z niewielu kolejowych stacji granicznych.

Dworzec kolejowy, który stanowi jeden z najważniejszych zabytków miasta, wybudowano pierwotnie w stylu neoklasycystycznym. Po wizycie cara Aleksandra II został rozbudowany w stylu neorenesansu francuskiego, uzyskując nowe luksusowe wyposażenie, dostosowane do potrzeb zamożnych podróżnych. Tutaj też miało miejsce, w 1879 roku, spotkanie dwóch władców, graniczących z sobą militarnych potęg ówczesnej Europy: cesarza niemieckiego Wilhelma I oraz wspomnianego cara Aleksandra II.

W ramach regionalnej inauguracji Europejskich Dni Dziedzictwa wysłuchamy prelekcji dr hab. prof. UMK Tomasza Krzeмиńskiego „Tam gdzie wschód spotykał się

z zachodem – dzieje i relikty granicy zachodniej w regionie kujawsko-pomorskim". Później przed gośćmi wystąpi zespół „Kulturki” z Aleksandrowa Kujawskiego. Po części artystycznej nastąpi rozstrzygnięcie VIII Ogólnopolskiego Konkursu Fotograficznego „Portret z kujawsko-pomorskim zabytkiem w tle”. Podczas uroczystości zostanie też

zaprezentowany siódmy przewodnik z serii „Kierunek Kujawsko-Pomorskie” pt. „Święci patroni. Kapliczki przydrożne” oraz wystawa Małgorzaty Grosman „»Gorsety« kobiet. Pomiędzy stereotypami a codziennością w bydgoskiej prasie międzywojennej”. Uroczystość zakończy spacer z przewodnikiem po zabytkach Aleksandrowa Kujawskiego.

XLI Przegląd Artystycznego Ruchu Seniorów

„O Zegar Czasu”

festyn / biesiada

13.00–21.30

Miejsce: MCK im. Mariana Szafrńskiego w Aleksandrowie Kujawskim, ul. Parkowa 3

W sobotę 10 września, po regionalnej inauguracji Europejskich Dni Dziedzictwa zapraszamy na XLI Przegląd Artystycznego Ruchu Seniorów „O Zegar Czasu”.

Wydarzenie jest prezentacją wartości kulturowych województwa kujawsko-pomorskiego. Zespoły, soliści i gawędziarze biorący udział w przeglądzie prezentują bądź nawiązują w swoich występach do tradycji i zwyczajów kujawskich.

Na scenie będzie można zobaczyć regionalne tańce ludowe, usłyszeć muzykę, pieśni, gawędy, obrzędy, a wszystko to oprawione

w kujawskie barwy ludowe. Przegląd artystyczny jest adresowany do seniorów działających przy miejskich i wiejskich ośrodkach kultury na Kujawach oraz do zespołów muzycznych działających w ramach uniwersytetów trzeciego wieku.

ORGANIZATORZY:

→ Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury w Bydgoszczy,
Miejskie Centrum Kultury im. Mariana Szafrńskiego
w Aleksandrowie Kujawskim

☎ 52 585 15 02 wew. 121 @ zabytki@kpck.pl

11 września

Spacer historyczny „Brodnica wielu kultur”

zwiedzanie,
wycieczka / spacer

16.00–18.00

Miejsce: Zbiórka przed Kościołem Farnym
ul. Farna 1

Zapraszamy na spacer po ulicach miasta, którego już nie ma. Wielowiekową tradycję życia obok siebie wielu kultur gwałtownie zmieniła II wojna światowa. Podczas zwiedzania uczestnicy poznają historie zatrzymane we wspomnieniach i architekturze.

Czy wiecie Państwo, gdzie w Brodnicy był Dom Kamienny, czy targ rybny? To tylko niektóre z miejsc, które odwiedzimy w czasie

naszego spaceru. Zwiedzimy Brodnicę śladami trzech istniejących tu niegdyś obok siebie kultur. Żydzi, ewangelicy i katolicy spotykali się na ulicach miasta, wspólnie je kształtując i zmieniając. Zobaczymy zabytki, które przetrwały wojenne zawieruchy. Poznamy też miejsca, po których nie został już ślad – istniejące tylko w literaturze i wspomnieniach.

Wydarzenie jest przeznaczone dla osób w każdym wieku, chcących dowiedzieć się więcej o miejscu, w którym żyją. Zapraszamy serdecznie.

ORGANIZATORZY:

→ Fundacja Brama Epok,

Parafia pod wezwaniem św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Brodnicy

☎ 513 169 739 @ fundacjabramaepok@o2.pl

10 i 17 września

Słowo, obraz, wiedza i więzi społeczne – dziedzictwo kulturowe w przestrzeni uniwersyteckiej

wykład / prelekcja, projekcja
/ prezentacja, warsztaty,
zwiedzanie

Dziedzictwo wiele ma postaci, dziedzictwo łączy, pozwala przetrwać i nie zapomnieć. Uniwersyteckie przestrzenie są pełne historii, pamiątek, którymi chcemy się podzielić podczas organizowanych prelekcji, prezentacji, wystaw oraz warsztatów.

Muzeum Dyplomacji i Uchodźstwa Polskiego Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego Bydgoszcz ul. Berwińskiego 4:

10 września

10.00–16.00 W ojczyźnie serce me zostało... – prezentacja pamiątek Polonii ze zbiorów Muzeum Dyplomacji i Uchodźstwa Polskiego (wystawa, prelekcja połączona z pokazem) – dr Aleksandra Jankowska. Wejścia co 30 min.

Biblioteka Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego Bydgoszcz, ul. Szymanowskiego 3:

10 września

11.00–11.45 Albumy rodzinne skarbnicą informacji o dawnej Bydgoszczy – o zasobach fotograficznych Pamięci Bydgoszczan – Archiwum Historii Mówionej – mgr Joanna Kosmeja (45 min.)

12.00–14.00 Tęsknota, wzruszenia, wyznania... List – zapomniany bohater naszej codzienności – prezentacja z warsztatami kursywy angielskiej. Pisanie listu – mgr Justyna Kubiak (2 h)

16.00–16.45 Mapa obrazem dawnego porządku Europy – zabytki kartograficzne

zbiorów specjalnych Biblioteki UKW – prezentacja z wystawą – dr Kazimierz Adamczyk (45 min.)

17.00–17.45 Kolekcje dziedzictwa kulturowego w Kujawsko-Pomorskiej Bibliotece Cyfrowej – prezentacja multimedialna – mgr Paulina Gawrych, mgr Katarzyna Mrotek (45 min.)

17 września

11.00–11.45 Kultura studencka (1950–1990). Co nam zostało z tamtych lat? – dr Aldona Chlewicka-Mączyńska (45 min.)

12.00–13.30 Dziedzictwo wielkiego mistrza Wojciecha Weissa – zwiedzanie saloniku artysty połączone z prezentacją i prelekcją – dr Agnieszka Wysocka, mgr Joanna Gurgul (1,5 h)

ORGANIZATORZY:

→ Biblioteka Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy,
Muzeum Dyplomacji i Uchodźstwa Polskiego
Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

☎ 52 326 64 41 @ katarzyna.mrotek@ukw.edu.pl

17 września

Wernisaż wystawy „»Gorsety« kobiet. Pomędzy stereotypami a codziennością w bydgoskiej prasie międzywojennej”

wystawa

17.00-18.30

Miejsce: Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury w Bydgoszczy, plac Kościeleckich 6

Dlaczego jesteśmy takie? Miłe – niemiłe, pracowite – bierne, prące do celu i stojące w miejscu? Spełnione i niespełnione? Posłuszne, ambitne, wesołe, zrozpaczone, usługowe, ciekawe świata, narzekające... Jakie znaczenie ma to, co nam się wbija do głów jako zasady, stereotypy i zwyczaje, których nie wolno złamać, nad którymi nie wolno nawet debatować? Dlaczego przyjmujemy na wiarę, że tradycje i normy, kiedyś, przez nie wiadomo kogo wymyślone, są ważniejsze od naszych uczuć, odczuć, marzeń i planów? Od osobistego spełnienia? I że za-

wsze tak było, i że tak być musi? Dlaczego – choć kobiety zrzuciły gorsety już dawno – zmuszone jesteśmy zdejmować je wciąż od nowa? – pyta pomysłodawczyni, Małgorzata Grosman.

Niesamowita wiwisekcja narracji o kobietach w dwudziestoleciu międzywojennym, przeprowadzona na chłodno z dziennikarskim profesjonalizmem. Obraz? Jest wielobarwny i czarny, pokreślony, ale mocny. Kojarzą się tu słowa z wiersza Portret kobiecy Szymborskiej: „Zmieniać się, żeby tylko nic się nie zmieniło. / Słaba, ale udźwignie. / Czyta Jaspersa i pisma kobiece. / Nie wie, po co ta śrubka i zbuduje most”. Czy rozwój i upływ czasu ograniczają mani-

pulacje, czy tylko przyjmuje ona nowe formy – oswojone bądź skryte?

Małgorzata Grosman, z wykształcenia pedagogka, z zawodu dziennikarka. Wiele lat pracowała w „Gazecie Pomorskiej” w Bydgoszczy. Pisała o przedsiębiorstwach, bankach i przestępczości gospodarczej. Później zajęła się zupełnie inną tematyką – zaczęła pracować dla miesięczników poświęconych zdrowiu, medycynie i farmacji. Ponieważ jest miłośniczką kryminałów napisała dwie powieści kryminalne, których akcja osadzona jest w międzywojennej Bydgoszczy: „Mord na Zimnych Wodach” i „Horoskop zbrodni”. Jest również autorką publikacji poświęconej historii Ostromecka, zatytułowanej „Ostro-

mecko w opowiadaniach” i podcastów „Bydgoski firtel, czyli kultura międzywojnia”. Wydała też opowieść o bydgoszczankach doby międzywojnia „Bydgoszcz jest kobietą”, która stała się impulsem do stworzenia wystawy „»Corsety« kobiet”.

Autorką projektu graficznego wystawy jest absolwentka Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie Daria Wojnicka.

Wernisaż wystawy będzie zarazem pierwszym spotkaniem z cyklu ...i żeby się spotkać, i pogadać. Uwaga! i współdziałanie to tutaj słowa kluczowe. Zapraszamy serdecznie, jeżeli dopisze pogoda rozmowy połączymy z piknikiem na świeżym powietrzu.

ORGANIZATOR:

→ Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury w Bydgoszczy

☎ 52 5851501 @ edd-team@kpck.pl

18 września

Spotkanie „Korzenie. Wspólnie budujemy Bydgoszcz”

spotkanie

12.00-14.00

Miejsce: Wyspa Młyńska

Zapraszamy na integracyjne spotkanie dla mieszkańców i sympatyków Bydgoszczy oraz... opowieść o tym, jak sami tworzyMY swoje dziedzictwo!

W programie wydarzenia:

rozmowy z ekspertami z dziedziny ochrony dziedzictwa kulturowego, wspólne biesiadowanie – bo jedzenie to podstawowy i niezbędny budulec wspólnotowości oraz prezentacja wystawy plakatów związanych z Bydgoszczą – „Połączeni dziedzictwem”.

ORGANIZATOR:

→ Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy

☎ 885 905 284 @ promocja@muzeum.bydgoszcz.pl

17 września

Zwiedzanie Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bydgoszczy

zwiedzanie,
wycieczka / spacer

10.00–14.00

Miejsce: Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Bydgoszczy, Stary Rynek 24

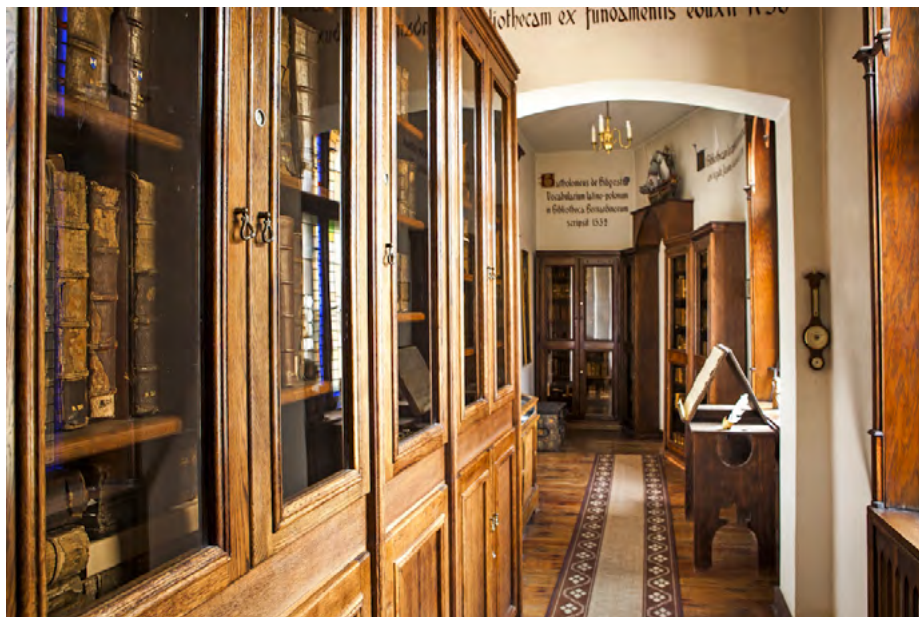
W związku z obchodami Europejskich Dni Dziedzictwa zapraszamy na zwiedzanie biblioteki bydgoskiego klasztoru bernardynów, Magazynu Głównego, a także Pracowni Regionalnej Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bydgoszczy.

Zwiedzający uczestniczyć będą w prezentacji najciekawszych zbiorów znajdujących się w magazynie, następnie w pokazie procesu wypożyczania książek „od zamówienia do realizacji”, czyli

od wydruku zamówienia, wyszukania go na półkach po sygnaturze, do realizacji i dostarczenia windą, a na zakończenie poszukają ukrytych w zbiorach ciekawostek o Bydgoszczy. Zwiedzanie Biblioteki Bernardynów przybliży z kolei najstarszy i największy z zachowanych w mieście księgozbiorów. Jego początki sięgają XV wieku. Najważniejszą cechą tej biblioteki jest jej przeszłość, będąca częścią historii Bydgoszczy. Zaś w Pracowni Regionalnej zaprezentowane zostaną m.in. książki, gazety, czasopisma, księgi adresowe miasta Bydgoszczy i wszelkie materiały związane z województwem kujawsko-pomorskim.

Zaprosimy również do obejrzenia zabytkowej klatki schodowej naszego budynku przy ulicy Długiej i obejrzenia efektów jej remontu, jak również zwiedzenia prezentowanej tam wystawy „Bydgoszcz na starej fotografii”.

Zwiedzanie rozpoczynać się będzie o każdej pełnej godzinie, od 10:00 do 13:00, w 4 grupach liczących po 10 osób. Zbiórka grup w holu głównym Biblioteki. Zapisy przyjmowane są przez pracowników Działu Udostępniania Zbiorów WiMBP pod nr tel.: 52 33 99 250.

ORGANIZATOR:

→ Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna
im. dr. Witolda Bełzy w Bydgoszczy

☎ 52 33 99 227 @ promocja@wimbp.bydgoszcz.pl

 Wojewódzka i Miejska
Biblioteka Publiczna
w Bydgoszczy

17 września

Dzień nad Starym Kanałem

festyn / biesiada,
zwiedzanie

12.00-16.00

Miejsce: Muzeum Kanału Bydgoskiego,
ul. Staroszkolna 10

Spędź z nami dzień nad Starym Kanałem Bydgoskim. Przyjdź i poczuj panujący tu niezwykle klimat historii i przyrody.

W ramach wydarzenia na uczestników czeka wiele atrakcji: występy Marka Majewskiego, wypożyczalnia kajaków, rekonstruktorzy historyczni, spacer po Muzeum Kanału Bydgoskiego (12:30, 13:30, 14:30, 15:30), spacer z przewodnikiem po plantach nad Kanałem Bydgoskim (13:00, 15:00), strzelanie z łuku i armaty, lepienie w glinie oraz konkursy dla dzieci.

ORGANIZATORZY:

- Muzeum Kanału Bydgoskiego,
Stowarzyszenie Obywatel Działu

PARTNER:

- Miasto Bydgoszcz,
Sarmackie Dziedzictwo

t 693 765 075 @ muzeum@kanalbydgoski.pl

17-18 września

Weekend w Chełmnie

zwiedzanie, prelekcja,
wystawa

W Chełmnie z okazji EDD zostanie zaprezentowana wielokulturowość miasta, poznamy historię osiadłych tu Szkotów, Holendrów czy Anglików. Odkryjemy też dzieje miejscowych ewangelików, katolików i Żydów.

W drugi weekend obchodów EDD, 17 i 18 września, Muzeum Ziemi Chełmińskiej w Chełmnie serdecznie zaprasza na bezpłatne, indywidualne zwiedzanie.

17 września, 12.00 Zachęcamy do wzięcia udziału w darmowym oprowadzaniu po ekspozycji muzealnej z przewodnikiem. Tematem będzie wielokulturowość Chełmna na przestrzeni wieków. Zapraszamy,

18 września, 10.30 Zapraszamy z kolei na zwiedzanie z cyklu „Spacerek po Chełmnie” – Szlakiem wielokulturowości Chełmna. Po mieście oprowadzi nas przewodnik Anna Grzeszna-Kozikowska.

ORGANIZATORZY:

→ Muzeum Ziemi Chełmińskiej w Chełmnie,

Koło Przewodników PTTK w Chełmnie

☎ 693 473 156 @ edukacja@muzeumchelmnno.pl

17 września

Prelekcja „Łączą nas Kujawy”

wykład / prelekcja,
wystawa

11.00-12.30

Miejsce: Budynek byłej szkoły podstawowej w Ciechrzu, ul. Ciechrz 17

Zachęcamy do poznania interesujących kujawskich tradycji.

W budynku dawnej szkoły w Ciechrzu, w którym obecnie mieści się Izba Kujawska im. Jerzego Wojciecha Szulczewskiego

odbędzie się prelekcja na temat szeroko pojętych tradycji kujawskich i ich współczesnej obecności na ziemi strzelneńskiej. Oprócz tego uczestnicy wydarzenia będą mogli zobaczyć wystawę obejmującą elementy dawnego kujawskiego rękodzieła ludowego oraz współczesne prace twórczyń nieprofesjonalnych – Krystyny Lisieckiej i Grażyny Kaszy.

ORGANIZATOR:

→ Koło Polskiego Towarzystwa Historycznego w Strzelnie

PARTNER:

→ Izba Kujawska im. Jerzego Wojciecha Szulczewskiego
z siedzibą w Ciechrzu

☎ 510 183 254 @ jaceksech@gmail.com

17 września

Połączeni dziedzictwem w muzyce i sztuce

wystawa, koncert, inne

14.00-22.00

Miejsce: Dom Kultury w Górsku
ul. Leśna 13

Zapraszamy na obchody Europejskich Dni Dziedzictwa organizowanych przez Dom Kultury w Górsku i Centrum Edukacji Młodzieży im. ks. Jerzego Popiełuszki.

W programie:

- Koncert Gminnej Orkiestry Dętej pod kierownictwem kapelmistrza Krzysztofa Kędzierskiego
- Przegląd Ludowych Zespołów Śpiewaczych
- Wystawa prac plastycznych
- Impreza integracyjna dla zespołów ludowych.

ORGANIZATOR:

→ Dom Kultury w Górsku

Centrum Edukacji Młodzieży im. ks. Jerzego Popiełuszki w Górsku

t 606 998 523 @ info@domkulturygorsk.pl

10–11 września

Weekend otwarcia Muzeum Handlu Wiślanego FLIS

wystawa, rzemiosło / kulinaria,
warsztaty, zwiedzanie, inne,
zabawa dla dzieci, zajęcia
edukacyjne

12.00–18.00

Miejsce: Muzeum Handlu Wiślanego FLIS
ul. Spichrzowa 33

Podczas tegorocznej edycji Europejskich Dni Dziedzictwa zapraszamy do Grudziądza – do udziału w weekendzie otwarcia Muzeum Handlu Wiślanego FLIS, oddziału Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu.

Muzeum Handlu Wiślanego jest nową przestrzenią ekspozycyjną Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu. Jego siedzibą są dwa zabytkowe spichlerze nr 33 i 35 z XVI–XVII wieku, wyremontowane w latach 2020–2021.

Ideą przewodnią ekspozycji, prezentowanej w Muzeum Handlu Wiślanego, jest ukazanie w możliwie szerokim aspekcie historycznym i kulturowym, przebiegającego przez Grudziądz szlaku wiślanego, jako traktu handlowego. Jest to jednocześnie opowieść o ludziach i mieście, które wyrosło nad brzegiem „królowej rzek”: poczynszy od prezentacji ukazującej formowanie się koryta Wisły, poprzez ślady pierwszej działalności człowieka, aż po aspekty związane ze specyfiką żeglugi wiślanej. Na wystawie przedstawiamy podstawowe typy jednostek pływających, rozmaite towary, które spławiano rzeką, a także profesje związane z handlem wiślanym. Prezentując wybrane zabytki, tworzymy narrację o specyfice pracy grup zawodowych, bez których udziału

wymiana handlowa wzdłuż Wisły nigdy nie przyjęłaby tak znaczącego kształtu, a przepływ dóbr i środków finansowych byłby niemożliwy. Przygotowana wystawa jest wreszcie opowieścią o świecie ludzkich wierzeń, obaw i przekonań. Ekspozycja ukazuje także Wisłę jako fenomen kulturotwórczy – gwarną, rozśpiewaną, stwarzającą możliwość do poznawania nowych miejsc, o których pamięć przenoszono w regiony stałego zamieszkania.

W przestrzeniach wystawienniczych Muzeum Handlu Wiślanego mamy okazję poznać Wisłę jako rzekę, która oprócz pełnienia funkcji komunikacyjnej i handlowej, dostarczała okazji do zimowych i letnich rekreacji. Tak zaprezentowana rzeka jawi się zatem nie tylko, jako fenomen geograficzny, historyczny i ekonomiczny, ale także, jeśli nie przede wszystkim, jako fenomen kulturowy.

Zwiedzając Muzeum Handlu Wiślanego, zapoznamy się również z historią grudziądzkich spichlerzy, które zaczęto budować w latach 40. XIV wieku. Pierwszy znany dokument, który o nich wzmiankuje, pochodzi z 1365 roku. Pokazujemy Grudziądz jako ośrodek, który pełnił kilka funkcji, zaś najistotniejszą z nich była funkcja handlowo-rzemieślnicza.

W obrocie zbożem, jak i wieloma innymi towarami, nieodłącznym elementem wymiany handlowej jest od kilku wieków pieniądź. Na ekspozycji zaprezentujemy

krótki zarys jego dziejów i funkcję jaką pełni w handlu. Swój wkład w rozwój praw rządzących obrotem pieniądza miał Mikołaj Kopernik, który w 1522 r. w Grudziądzu wygłosił jedną z wersji swojego traktatu o zasadach bicia monety. Ilustracją wartości pieniądza są przedstawiane przykłady siły nabywczej – cen różnych produktów, usług i wysokości pensji na ziemiach polskich poczynając od średniowiecza aż po dwudziestolecie międzywojenne.

Na najniższej kondygnacji muzeum zaranżowaliśmy przestrzeń przedstawiającą w ujęciu chronologicznym historię grudziądzkiego przemysłu. Do głównych gałęzi przemysłowych zaprezentowanych na wystawie należą: cech piekarski i jego wyroby, produkcja napojów alkoholowych (piw, likierów, wódek itp.) oraz wytwarzanie urządzeń używanych w rolnictwie. Przez pryzmat rozmaitych pamiątek z przeszłości możemy zapoznać się z historią fabryki maszyn rolniczych Augusta Ventzkiego, a także zakładami produkującymi alkohol, zwłaszcza browarem Kuntersztyn i przedsiębiorstwem Alojzego Ruchniewicza. Część ekspozycji poświęcona jest również miejscowym młynom – Dolnemu i Górnemu oraz piekarnictwu.

O randze miasta, jako wiodącym ośrodku gospodarczym ziemi chełmińskiej, opowiada strefa poświęcona wystawom przemysłowym, które zorganizowano w Grudziądzu w: 1872, 1885, 1896 i 1925 roku.

ORGANIZATOR:

→ Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu

☎ 56 465 90 63 @ promocja@muzeum.grudziadz.pl

FLIS
MUZEUM
HANDLU
WIŚLANEGO

10 września

Zwiedzanie zajezdni tramwajowej w Grudziądzu

zwiedzanie

11.00-14.00

Miejsce: Zajezdnia tramwajowa w Grudziądzu, ul. Dworcowa 47

Historia tramwajów elektrycznych w Grudziądzu liczy już sobie **ponad 120 lat** i sięga swoimi początkami końca XIX wieku. W maju 1899 roku na ulice miasta wyjechał pierwszy skład. Trasa wiodła od dworca do dzisiejszego osiedla Tarpno.

Nieodłącznym elementem infrastruktury tramwajowej w Grudziądzu była i wciąż

jest zajezdnia. Obecny zabytkowy obiekt wraz z lakiernią został oddany do użytku już w 1912 roku. W ramach tegorocznych Europejskich Dni Dziedzictwa organizowanych pod hasłem „Połączeni dziedzictwem” chcielibyśmy zaprosić wszystkich pasjonatów komunikacji na zwiedzanie zajezdni z przewodnikiem. Oprowdzenie będzie odbywać się w dwóch grupach liczących maksymalnie do 30 osób, w godzinach 11:00 i 12:30. Obowiązują zapisy.

ORGANIZATOR:

→ Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury w Bydgoszczy

ORGANIZATOR:

→ Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Grudziądzu

☎ 52 5851502 wew. 110 @ krystian.strauss@kpck.pl

17 września

Rajd rowerowy – „Szlakiem miejsc pamięci gminy Gruta”

wykład /prelekcja,
wystawa

10.00–15.00

Zapraszamy na historyczny rajd rowerowy szlakiem miejsc pamięci po terenie gminy Gruta.

Podczas rajdu odwiedzimy cmentarze, obeliski i inne miejsca związane z przeszłością okolicy. Planowana trasa to 30 km. W każdym punkcie lokalny przewodnik opowie historię danego miejsca. Wydarzenie

zakończymy ogniskiem z kiełbaskami na plaży nad jeziorem i gawędami opowiadanymi przez przewodnika rajdu.

Rajd rozpoczyna się przy Gminnej Bibliotece Publicznej im. Wiktora Kulerskiego w Grucie (Gruta 69).

Na wydarzenie obowiązują zapisy.

ORGANIZATOR:

→ Gminna Biblioteka Publiczna im. Wiktora Kulerskiego w Grucie

☎ 56 468 38 48 @ biblioteka@gruta.pl

GPB GMINNA BIBLIOTEKA
PUBLICZNA IM. WIKTORA
KULERSKIEGO W GRUCIE

10 września

Tramwajem i autobusem – 110 lat inowrocławskiej komunikacji

zwiedzanie,
wycieczka / spacer

9.00-13.00

Świętując 110 lat działalności MPK w Inowrocławiu, Biblioteka Miejska im. Jana Kasprówicza serdecznie zaprasza mieszkańców i sympatyków miasta w wyjątkową podróż, przepełnioną ponad stuletnim dziedzictwem komunikacyjnym.

Spacer częścią oryginalnej trasy znanej inowrocławianom „BIMBY”, podczas którego historyk i regionalista Grzegorz Roczek zaznajomi uczestników z historią

inowrocławskiej komunikacji, zostanie zwieńczony zwiedzaniem zajezdni MPK. Będzie to niesamowita okazja do zapoznania się z miejscem i obiektami niedostępnymi na co dzień dla mieszkańców miasta.

Zbiórka przy Bibliotece Miejskiej im. Jana Kasprówicza w Inowrocławiu (ul. Jana Kilińskiego 16). Liczba miejsc ograniczona. Obowiązują zapisy.

ORGANIZATOR:

→ Biblioteka Miejska im. Jana Kasprówicza w Inowrocławiu

PARTNERZY:

→ Miasto Inowrocław,

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Inowrocławiu

☎ 52 356 77 01 @ regionalna@bmino.pl

11 września

„Ludzie listy piszą” - warsztaty epistolograficzne

zajęcia edukacyjne

12.00-15.00

Miejsce: Muzeum im. Jana Kasprowicza
ul. Solankowa 33

Zapraszamy na edukacyjne warsztaty epistolograficzne „Połączeni dziedzictwem czyli Ludzie listy piszą” – przypominające zapomnianą już sztukę pisania listów. Prezentacja zbiorów zostanie połączona z zabawą w pisanie listów na dawnych materiałach.

Warsztaty skierowane są do dzieci i dorosłych i zostaną oparte na prezentacji zażytkowej korespondencji ze zbiorów organizatorów – Muzeum i Archiwum. Z okazji

EDD wystawione będą listy Jana Kasprowicza, Jadwigi Gąsowskiej, Stanisława Przybyszewskiego, Dagny Juel, Stanisławy Przybyszewskiej, Anieli Pająk i innych oraz firmowa korespondencja z przełomu XIX i XX w.

Zaprezentowane zostaną również archiwalia dotyczące historii poczty w powiecie inowrocławskim. Uczestnicy warsztatów będą mogli napisać list na wybranym przez siebie historycznym „nośniku” – glinie, wosku, brzoźowej korze, gęsim piórem, stalówką... Wspólnie sporządzony zostanie inkaust według historycznej receptury.

Wydarzenie objęte patronatem Starosty Inowrocławskiego Wiesławy Pawłowskiej.

ORGANIZATORZY:

→ Muzeum im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu
Archiwum Państwowe w Bydgoszczy. Oddział w Inowrocławiu,
Powiat Inowrocławski

☎ 54 357 58 73 @ dyrektor@muzeum-inowroclaw.pl

LUBOSTRÓŃ

18 września

Obchody EDD w Pałacu Lubostroń

wykład / prelekcja,
koncert

17.00-19.00

Pałac w Lubostroniu wzniesiony został w latach 1795-1800 i uznawany jest dziś za perłę polskiego klasycyzmu. Nazwa Lubostroń wywodzi się od słów „sercu lubostronie”. To miejsce niezwykle, nierozdzielnie związane z historią Polski.

Przez lata stanowiło ostoję myśli patriotycznej i życia narodowego. Historia hrabiostwa Skórzewskich, dawnych właścicieli pałacu, i ich działalności na rzecz odzyskania

niepodległości tworzy piękną opowieść i jest wzorem do naśladowania.

Wrześniowe popołudnie w Pałacu Lubostroń zapowiada się bardzo ciekawie i różnorodnie. Rozpocznie się prelekcją, po niej imprezę uświetni koncert w Sali Rotundowej w wykonaniu Bolesława Siarkiewicza (skrzypce) oraz Anny Jurgawskiej (fortepian).

Wstęp wolny!

ORGANIZATOR:

→ Pałac Lubostroń

☎ 695 929 786 @ kultura@palac-lubostroń.pl

18 września

VIII Festiwal Kuchni Kujawskiej – barszcz przyjacielski... czyli polsko-ukraiński tygiel kulinarny

wykład / prelekcja,
koncert

13.00–18.00

Miejsce: Zespół Szkół im. Marii Grodzickiej w Lubrańcu-Marysinie

Festiwal Kuchni Kujawskiej – święto czarniny to cykliczna impreza, podczas której organizowane są prelekcje, pokazy, warsztaty i przede wszystkim konkursy kulinarne. Każdego roku, wraz z naszymi gośćmi, udajemy się w kulinarną podróż. Ideą festiwalu jest sprawienie, aby jedzenie było przyczynkiem do opowiedzenia ciekawej historii.

W tym roku w ramach wydarzenia prof. Jarosław Dumanowski wygłosi prelekcję dotyczącą wielowiekowego, wzajemnego przenikania się polskich i ukraińskich tradycji kulinarnych. W swych rozważaniach profesor sięgnie do historii od czasów najdawniejszych po współczesność. Dodatkową atrakcją wystąpienia będzie degustacja kilku opisywanych potraw. Poczęstunek przygotowywany będzie na żywo przez szefa kuchni Pawła Zasławskiego z zespołem.

ORGANIZATOR:

→ Gmina Lubraniec

📞 784 282 182 @ promocja@lubraniec.pl

10 września

Patriotyzm przedwcześniej – „Nasze piękne średniowiecze”

warsztaty, zajęcia edukacyjne,
rekonstrukcja historyczna

16.00-18.00

Zapraszamy do Osady Milewita w Mileśzowach na spotkanie z przeszłością!

W 1222 roku na mocy przywileju łowickiego książę Konrad Mazowiecki przekazał biskupowi misyjnemu Christianowi ziemię chełmińską. W dokumencie tym po raz pierwszy pojawia się wzmianka o grodzie mileśzewsko-łembarskim. Z okazji 800 rocznicy tego wydarzenia

zapraszamy na imprezę pn. „Powrót biskupa Christiana”. W programie liczne atrakcje dla dzieci i dorosłych.

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu „Patriotyzm Jutra”.

Dofinansowano ze środków Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie.

ORGANIZATOR:

→ Fundacja Brama Epok

☎ 513 169 739 @ fundacijabramaepok@o2.pl

11 września

Weekend z zabytkami techniki w Górnicznej Wiosce

wystawa / warsztaty /
zajęcia edukacyjne

12.00-17.00

Miejsce: Piła-Młyn – Górnicza Wioska
ul. Świerkowa 11

Podziemna kopalnia węgla brunatnego w Borach Tucholskich? Czy wiesz, że ponad 100 lat temu w północnej części Polski wydobywano węgiel z szybów i sztolni? Jeśli chcesz dowiedzieć się więcej, zapraszamy do Górnicznej Wioski w Borach Tucholskich.

W programie weekendu z zabytkami techniki między innymi:

- Gra terenowa typu Quest: poszukiwanie skarbu Wilhelma Krugera – poszukaj rodzinie i sprawdź kto w Twoim zespole posiada cechy prawdziwego poszukiwacza skarbów

- Poznanie historii i przyrody Borów Tucholskich – opowieść z wykorzystaniem urządzeń audioprzewodnika
- Spotkanie z duchem kopalni – Skarbnikiem (to konieczny element wizyty)
- Stare gry i zabawy na Polu dla Gzubów – jak bawili się nasi dziadkowie (spróbuj koniecznie)
- Pokaz pieczenia gofrów (a właściwie wafli) na starej wafelnicy – pysznie i tradycyjnie
- Interaktywna przygoda w Starej Maszynowni – zobacz model kopalni z lat 1900-1921
- Spotkanie ze zwierzętami domowymi Górnicznej Wioski – poznaj Dankę i Irenkę
- Pokaz odpalania starych lamp górniczych – lampa benzynowa, karbidowa i wiele innych atrakcji.

ORGANIZATORZY:

→ Stowarzyszenie Mieszkańców i Miłośników Piły nad Brdą „BUKO”,
Przedsiębiorstwo Społeczne Górnicza Wioska Sp. z o.o.

☎ 602 617 479 @ buko@las.pl

16 września

Domowe ognisko w gminie Sicienko

wystawa, rzemiosło,
kulinaria

15.00-18.00

Zapraszamy do parku w Sicienku (ul. Bydgoska 6), aby dowiedzieć się jak żyli mieszkańcy naszej miejscowości w przeszłości.

Podczas wydarzenia będzie można zobaczyć aranżacje pomieszczeń, w których żyli nasi przodkowie z wykorzystaniem rekwizytów

z Izby Tradycji Kulturalnej. Uczestnicy wydarzenia zapoznają się z warunkami życia codziennego mieszkańców gminy. Zaprezentowane zostaną między innymi dawna kuchnia i pokój dzienny. Dodatkową atrakcją będzie ognisko oraz smakołyki z przeszłości.

ORGANIZATORZY:

→ Gminne Centrum Kultury i Biblioteka w Sicienku

☎ 695 481 425 📧 info@dyrektor@gok-sicienko.pl

17-18 września

Połączeni dziedzictwem... tyle wiemy o naszym Skępem i okolicy...

konkurs

Miejsce: Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Skępem, ul. Kościelna 2

Co wiemy o naszym mieście i ziemi dobrzyńskiej, ich historii i dziedzictwie kulturowym? W ramach Europejskich Dni Dziedzictwa Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Skępem zaprasza na poświęcony temu Quiz.

W dniach 17-18 września na terenie Miasta i Gminy Skępe mieszkańcy będą mogli rozwiązywać Quiz zawierający pytania z wiedzy o Skępem i ziemi dobrzyńskiej. Pytania będą dotyczyły zarówno historii jak i teraźniejszości. Zostaną przygotowane przez Miejsko-Gminną Bibliotekę Publiczną w Skępem. Za udział w Quizie przewiduje się nagrody.

ORGANIZATOR:

→ Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Skępem

☎ 542 877 015 @ biblioteka@skepe.pl

18 września

Festyn garncarski „Z jednej gliny ulepieni”

wystawa,
rzemiosło / kulinaria,
festyn / biesiada, warsztaty

12.00-17.00

Miejsce: plac Jana Pawła II

Muzeum Solca zaprasza na festyn garncarski, którego główną atrakcją będą warsztaty rzemieślnicze. W trakcie wydarzenia uczestnicy poznają tajniki powstawania ceramiki, zrobią własną pamiątkę z gliny oraz posłuchają muzyki dawnej.

Garncarstwo było kiedyś najpopularniejszym zawodem wśród mieszkańców Solca. Przedstawiciele tego zawodu, z uwagi na liczebność byli zrzeszeni w cechu. Garncarzami bywali członkowie miejscowej elity, między innymi burmistrzowie. Z czasem ten rodzaj rzemiosła stracił

na znaczeniu, a o soleckiej tradycji garncarskiej zapomniano. W XXI w., dzięki badaniom archeologicznym, światło dzienne ujrzała ceramika: kafle piecowe oraz naczynia wytwarzane i używane kiedyś przez solecczan. Dziś historia zatoczyła koło. Dzięki festynowi garncarskiemu, chcemy przypomnieć o tradycji tego najpopularniejszego w Solcu rzemiosła. Uczestnicy wydarzenia, połączeni dziedzictwem, przy garncarskim kole poznają tajniki powstawania ceramiki, wykonają pamiątkę z gliny oraz posłuchają muzyki dawnej. Uzupełnieniem festynu będzie wystawa, prezentująca wyroby ceramiczne odnalezione w Solcu podczas nadzorów archeologicznych towarzyszących inwestycjom komunalnym.

ORGANIZATORZY:

→ Muzeum Solca im. Księcia Przemysła

☎ 660 705 375 @ muzeum@soleckujawski.pl

10–17 września

„Niezwykły herbarz Koyenów – toruński wehikuł czasu”

wystawa

11.00–16.00

Zapraszamy do Archiwum Państwowego w Toruniu (plac Rapackiego 4) na niezwykłą podróż w czasie! Herby toruńskiej rodziny Koyenów przeniosą nas do Torunia sprzed stuleci. Pozwolą poznać losy zamożnych torunian i na nowo połączą nas z przeszłością naszego miasta. Spójrzmy na historię z nowej perspektywy!

Błazni, jednorożce, psy i koguty czekają na gości w „Genealogii Koyenów” – bogato ilustrowanej księdze z ręcznie malowanymi i złożonymi herbami zamożnych torunian. Na wystawie obok herbarza rodziny Koyenów prezentowane będą dokumenty z zasobu Archiwum dotyczące

członków toruńskiej elity miejskiej – listy dobrego urodzenia, wpisy w księgach metrykalnych, ławniczych, kiery, testamenty, a także genealogie rodzin. Wystawie towarzyszyć będzie prezentacja multimedialna, przedstawiająca fantazyjne w formie i barwne herby z „Genealogii” wraz z komentarzem historycznym.

Ekspozycja będzie doskonałą okazją do podzielenia się z odwiedzającymi zachwytem nad naszym wspólnym dziedzictwem – niezwykłymi, unikatowymi, pięknymi i ciekawymi świadectwami przeszłości, przechowywanymi i chronionymi w Archiwum Państwowym w Toruniu.

ORGANIZATOR:

→ Archiwum Państwowe w Toruniu

☎ 56 622 47 54 @ mduada@torun.ap.gov.pl

11-18 września

Cudowny świat świętych – oprowadzanie tematyczne

wystawa, zwiedzanie

11 września, 13.00

Muzeum Diecezjalne w Toruniu to niezwykłe miejsce, które łączy sztukę, historię i sacrum. Zapraszamy na oprowadzanie tematyczne po wystawie stałej, w trakcie którego opowiemy o kulcie świętych.

zapraszamy do Muzeum Diecezjalnego w Toruniu na oprowadzanie tematyczne po wystawie stałej, w trakcie którego opowiemy czym był kult świętych i w jaki sposób przejawiał się w poszczególnych okresach historycznych. Przypatrując się konkretnym zabytkom ze zbiorów muzeum odpowiemy na następujące pytania: dlaczego kult świętych był tak ważny w średniowieczu i nowożytności? Czym są relikwie? Do czego służyły relikwiarze i jakie przybierały formy? Dlaczego Marcin Luter się zbuntował? Czym

była kontrreformacja? Jakie były postanowienia Soboru Trydenckiego dotyczące kultu świętych? Aby poznać odpowiedzi na te pytania, przyjdź do Muzeum Diecezjalnego i weź udział w oprowadzaniu tematycznym poświęconym kultowi świętych.

17 września, 13.00

W trakcie drugiego oprowadzania tematycznego opowieśmy o tym, czym charakteryzowała się sztuka w służbie Kościoła.

Kościół, jako jeden z najważniejszych zlecniodawców, miał ogromny wpływ na rozwój sztuki. Co na ten temat mówią zachowane do dnia dzisiejszego zabytki? Jakże dzieła wykonywali artyści? Czy mieli swobodę twórczą? Jakże łączyły ich relacje ze zlecniodawcami? Kto był odpowiedzialny za koncept dzieła sztuki? Przyjdź do Muzeum Diecezjalnego i weź udział w oprowadzaniu tematycznym poświęconym sztuce w służbie Kościoła.

18 września, 13.00

Na koniec zaprosimy uczestników obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa do obejrzenia wystawy stałej poświęconej pracy artystów i rzemieślników. Odpowiemy na pytania: jak wyglądała praca rzemieślników w dawnych czasach, jakich technik i narzędzi wówczas używano, czym były cechy i jak funkcjonowały, jak kształtował się system cechowy, jakie warunki należało spełnić, by należeć do cechu, jak znakowano wyroby, kim byli partacze i na zlecenie kogo pracowali. Dołącz do wydarzenia i poznaj tajniki rzemieślniczego kunsztu!

ORGANIZATOR:

→ Muzeum Diecezjalne w Toruniu

☎ 505 507 044 @ promocja@muzeumdiecezjalne.torun.pl

17 września

III Toruńska Noc Muzeów pt. „Połączeni dziedzictwem”

wystawa, zwiedzanie

18.00–22.00

W programie znajdziecie Państwo wiele atrakcji, a wśród nich m.in.: spotkania, pokazy, prezentacje, prelekcje i warsztaty. Podczas

wydarzenia zapraszamy Państwa serdecznie do dwóch oddziałów muzeum: Ratusza Staromiejskiego (Rynek Staromiejski 1) i Muzeum Historii Torunia (ul. Łazienna 16)

Piknik Wojskowo-Historyczny w Muzeum Twierdzy Toruń

festyn / biesiada

14.00–19.00

Miejsce: Muzeum Twierdzy Toruń, ul. Wały gen. Wł. Sikorskiego 23.

Podczas wydarzenia, na dziedzińcu Muzeum Twierdzy Toruń, swoje dioramy tematyczne rozstawiają grupy rekonstrukcji historycznej, odtwarzające różne formacje wojskowe z okresu II Rzeczypospolitej i II wojny światowej. Również te, które w swym szlaku

bojowym miały epizody związane z walką z sowieckim najeźdźcą w wojnie 1919–1920. Członkowie grup, specjaliści w swoim fachu, udzielą uczestnikom żywej lekcji historii i wyjaśnią skomplikowane arkana sztuki wojennej. Dodatkową atrakcją i atutem pikniku będzie wystawiony sprzęt kołowy, od rowców wykorzystywanych przez piechotę do dużych pojazdów wojskowych. Nie zabraknie też wojskowej grochówki!

ORGANIZATORZY:

→ Muzeum Okręgowe w Toruniu

☎ 56 660 56 10 @ m.zdanowski@muzeum.torun.pl

17 września

Drzwi Otwarte w Zajezdni Tramwajowej

festyn / biesiada, warsztaty,
zwiedzanie, konkurs,
wycieczka / spacer

11.00–14.00

Zwiedzanie zabytkowego zaplecza technicznego, przejazdu tramwajem turystycznym wraz z przewodnikiem, gra miejska, prelekcje nt. bezpieczeństwa w ruchu drogowym – to tylko niektóre atrakcje przygotowane na Drzwi Otwarte w Zajezdni Tramwajowej.

W ramach Europejskiego Tygodnia Mobilności oraz Europejskich Dni Dziedzictwa Urząd Miasta Torunia, Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych Oddział Toruń i Miejski Zakład Komunikacji w Toruniu zapraszają na festyn Drzwi Otwarte w Zajezdni Tramwajowej (ul. Sienkiewicza 24/26).

W ramach wydarzenia na mieszkańców miasta i turystów czeka moc atrakcji:

- zwiedzanie zabytkowego zaplecza technicznego zajezdni
- zwiedzanie Izby Pamięci oraz przejazdu tramwajem turystycznym wraz z przewodnikiem (godz. 11:10, 12:10 i 13:10 – wejściówki będzie można wygrać wcześniej w konkursie ogłoszonym na FB MZK, część wejściówek dostępna będzie podczas imprezy, liczba miejsc ograniczona)
- cykloergometry wiosłarskie
- akademia jazdy hulajnogą elektryczną
- znakowanie rowerów
- prelekcje nt. bezpieczeństwa w ruchu drogowym
- ekopatrul Straży Miejskiej

- instruktaż pierwszej pomocy przedmedycznej.

W ramach wydarzenia zaplanowano również Familijny Konkurs Wiedzy Ekologicznej „Eko-potyczki Rodzinne” (zapisy do godz. 12:00) oraz Grę Miejską „Hulaj(nogami), Autobusami i Tramwajami” (zapisy do godz. 12:00).

Tego samego dnia zapraszamy także na piesze wycieczki:

Wędrówki rodzinne z PTTK – godz. 9:00-12:00

Start na placu przed CH Plaza (ul. Broniewskiego / pl. gen. Skalskiego).

Wycieczka piesza na trasie: Port Drzewny, Kępa Weese’go, Martwa Wisła, Port Zimowy, Zajeżdźnia Tramwajowa MZK. Długość trasy – ok. 10 km. Bydgoskie Przedmieście nieznanne – godz. 12:00-13:30 Start na portierni Zajeżdźni MZK (ul. Sienkiewicza 24/26). Spacer z przewodnikiem po mniej znanych atrakcjach Bydgoskiego Przedmieścia.

Liczba miejsc ograniczona. Decyduje kolejność zgłoszeń – biuro@pzits.torun.pl, tel.: 793 809 899.

ORGANIZATORZY:

→ Urząd Miasta Torunia,
PZITS Oddział Toruń,
MZK Toruń

Publiczne Przedsiębiorstwo Inżynierii i Techniki Sanitarnych
Oddział w Toruniu

PARTNERZY:

→ Komenda Miejska Policji,
Komenda Miejska Państwowa Straż Pożarna,
Straż Miejska w Toruniu, AZS UMK,
PTTK OM w Toruniu, Bolt, Bike Cafe,
Polski Klub Ekologiczny, Jojo Animacje

☎ 56 612 18 19 @ magdalena.kujawa@mzk-torun.pl

23 września

Wręczenie Medali Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego "HEREDITAS SAECULORUM"

konkurs

12.00-15.30

W ramach obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa w Hotelu 1231 w Toruniu odbędzie się wręczenie medali Hereditas Saeculorum Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego Piotra Całbeckiego.

Celem konkursu jest wyróżnienie prac konserwatorskich i restauratorskich przy zabytkach województwa kujawsko-pomorskiego, cechujących się wysoką jakością oraz szczególną dbałością o kompleksowe przywrócenie im

świeżości i utrwalenie ich kulturowej wartości, promocja dobrych wzorów realizacji prac przy zabytku, uhonorowanie autorów szczególnych osiągnięć związanych z opieką nad zabytkami i ochroną zabytków. Medal, będący nagrodą w konkursie, ma promować najważniejsze, najlepiej przeprowadzone przedsięwzięcia konserwatorskie i restauratorskie wyróżniając zarządców zabytków i wykonawców prac (kategoria I), a także osoby i instytucje posiadające szczególnie osiągnięcia w tej dziedzinie (kategoria II).

ORGANIZATOR:

→ Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu

☎ 56 621 58 26 @ m.konczak@kujawsko-pomorskie.pl

Województwo
Kujawsko-Pomorskie

10 września

Wystawa i prelekcja „Utracone dziedzictwo powiatu wąbrzeskiego”

wykład / prelekcja, wystawa

15.00-17.00

Zapraszamy do Amfiteatru na Podzamczu na wernisaż wystawy i prelekcję „Utracone dziedzictwo powiatu wąbrzeskiego”.

Na wystawie pojawiają się archiwalne fotografie zabytkowych obiektów i miejsc, których w wyniku historycznych wydarzeń nie można już podziwiać: rzeźba „Albańczyk” z Orłowa, pałac

w Płużnicy, zaginiony portret Mikołaja z Ryńska, muzealne zbiory Wacława Mieczkowskiego z Niedźwiedzia. Chcemy połączyć się z tym dziedzictwem, które wciąż jest naszą skarbnicą historii i kultury. Prowadzący, Paweł Becker, opowie o jego losach i przedstawi najciekawsze obiekty, które zaginęły. Kto wie, może niektóre z nich zostaną kiedyś cudownie odnalezione?

ORGANIZATORZY:

→ Wąbrzeski Dom Kultury

☎ 668 641 198 @ tywanek@wdkwabrzezno.pl

Wąbrzeski
Dom
Kultury

17 września

„U Piasta Kołodzieja” – Warsztaty dla dzieci

projekcja / prezentacja,
warsztaty

12.00–16.00

Zapraszamy na warsztaty dla dzieci „U Piasta Kołodzieja”, połączone z pokazami rzemiosł średniowiecznych. Na podzamczu ruin zamku Mikołaja Nałęczca w Wenecji przybyli goście odnajdą średniowieczne obozowisko, na terenie którego prezentowane będą poszczególne historyczne rzemiosła oraz umiejętności. Celem prezentacji będzie maksymalne zaangażowanie odwiedzających nas gości i interakcja poprzez czynny udział w realizowanych działaniach.

Uczestnicy zobaczą:

- prezentację średniowiecznych instrumentów muzycznych
- średniowieczną zbrojownię, czyli tzw. strefę małego wojownika – na terenie obozu poznamy

uzbrojenie piastowskich wojów (hełmy, pancerze, tarcze), prowadzone będą gry, zabawy i konkursy związane z tzw. rzemiosłem wojackim, strzelanie z łuku i kuszy

- stanowisko łowiecko-rybackie – prezentacja dawnych technik związanych z tradycyjnym myślistwem oraz rybołówstwem, dawną bronią myśliwską (łuki, kusze, dawne sprzęty rybackie, sieci, ościenie, żaki), prowadzone tu będą gry i zabawy: rzut oszczepem, łowienie rybek, bezkrwawe łowy na dzikiego zwierza
- warsztat wytwórcy filmu
- warsztat skórnika – warsztaty dla dzieci z wykonywania mieszkań skórzanych i zaplatania rzemieni
- warsztat mincerza – pokazy wybijania monet.

ORGANIZATOR:

→ Muzeum Ziemi Pałuckiej w Żninie

☎ 518 295 983 @ j.malecki@gminaznin.pl

Świat duchowej wyobraźni. Dewocyjne obrazy pochodzenia fabrycznego...

wystawa, zwiedzanie

10 września, 12.00

Zapraszamy do Muzeum Etnograficznego we Włocławku (Bulwary im. Marszałka Józefa Piłsudskiego 6) na oprowadzenie kuratorskie po wystawie czasowej „Świat duchowej wyobraźni. Dewocyjne obrazy pochodzenia fabrycznego w zbiorach etnograficznych Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku”.

Dewocyjne obrazy pochodzenia fabrycznego i rzemieślniczego są to widome znaki wiary, jeszcze do niedawna odgrywające istotną rolę w wizualnej kulturze religijnej. Były czytelne także dla niewykształconych odbiorców, ubogich duchem (Biblia pauperum).

Włocławskie muzeum od lat 70. XX wieku gromadziło wizerunki z myślą o ekspozycjach stałych, a zwłaszcza aranżacjach skansenow-

skich wnętrz. Jednakże powiększający się systematycznie zbiór stał się po latach samodzielną kolekcją interesującą pod względem artystycznym i ikonograficznym. Ekspozycja prezentuje najpiękniejsze obrazy z kolekcji, których istotną wartością jest fakt, że funkcjonowały w pobożności prywatnej mieszkańców Kujaw i ziemi dobrzyńskiej. Dzięki temu udostępniony zbiór jest reprezentatywny dla tychże regionów etnograficznych.

Wizerunki wykonane zostały w różnych technikach, głównie drukarskich, z dominującymi pośród nich oleodrukami i chromolitografiami pochodzącymi z europejskich firm wydawniczych, działających aktywnie od 2. połowy XIX wieku do lat 30. XX wieku. Na ekspozycji zaprezentowane są także obrazy wykonane w technikach mieszanych, np. figury gipsowe umieszczane w masywnych kasetonowych ramach czy obrazy na kan-

wie papierowej z wizerunkami tłoczonymi w masie celuloidowej, zdobionymi haftowanymi sentencjami.

Prezentowany zbiór obejmuje przede wszystkim przedstawienia maryjne, pośród których dominuje wizerunek narodowej ikony Jasnogórskiej Pani. Obok niego będziemy mogli również zobaczyć wyobrażenia Madonn znanych z innych „cudownych” obrazów (Matki Boskiej Piekarskiej, Matki Boskiej Leżajskiej, Matki Boskiej Tuchowskiej). Maryja ukazana jest w objawieniach, a także w pięknych scenach z małym Jezusem. Wizerunki chrystusowe obejmują Jego publiczną dzia-

łalność, aż do scen pasyjnych i chwalebego Wniebowstąpienia.

Wśród obrazów świętych patronów przeważają wyobrażenia św. Antoniego Padewskiego, którego wstawiennictwa szukano w przypadku zagubienia różnych przedmiotów. Patronką równie ważną w obu naszych regionach była sycylijska męczennica św. Agata, której wizerunki miały chronić przed ogniem.

Zapraszamy do poznania religijnych wyobrażeń, które były częścią duchowego świata ich dawnych właścicieli.

Retro-Spacer po dawnych fabrykach fajansu...”

wystawa, zwiedzanie

18 września, 12.00

Zachęcamy do wzięcia udziału w retro-spacerze po dawnych fabrykach fajansu (ul. Słowackiego 1a).

Podczas spotkania poznamy historię ceramiki, z której słynie Włocławek. Uczestnicy będą mieli okazję zobaczyć prezentację multimedialną poświęconą włocławskim zakładom produkującym fajans. Prezentacja zobrazuje położenie zabudowań fabrycznych na tle topografii miasta. Spotkanie zakończy spacer po mieście szlakiem zachowanych budowli po fabrykach fajansu.

ORGANIZATOR:

→ Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku

☎ 542 323 001 @ k.ciesielska@muzeum.wloclawek.pl

Stopka redakcyjna

KOORDYNATOR WOJEWÓDZKI:

→ Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury w Bydgoszczy
pl. Kościeleckich 6, 85-033 Bydgoszcz
t 52 5851501 @ sekretariat@kpck.pl @ edd-team@kpck.pl

FOTOGRAFIE:

→ ze zbiorów organizatorów i koordynatora

PROJEKT IDENTYFIKACJI WIZUALNEJ EDD:

→ Waldemar Węgrzyn, Zofia Oslisło / Printsreen

©wszelkie prawa zastrzeżone

Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury w Bydgoszczy

Bydgoszcz 2022

NARODOWY INSTYTUT
DZIEDZICTWA
NATIONAL HERITAGE BOARD OF POLAND

